

DECEMBER 2021

NIEUWSBRIEF

Ynnatura
BEDRIJVEN VOOR DE FRIESE NATUUR

IN DEZE UITGAVE

NIEUWS
PILOT BIODIVERSITEIT

AAN HET WOORD
JOHAN KOK- GASUNIE

PROJECT
LOOPBRUG MAKKUMERSÚDWAARD

DOOR DE BOMEN HET BOS NOG ZIEN

Momenteel hebben we veel maatschappelijke vraagstukken voor de kiezen en heeft bijna iedereen er wel een mening over. Volgens de media was de klimaatop in Glasgow veel bla bla bla en lezen we opmerkingen dat de huidige Coronavraagstukken een herhaling is van zetten. Er moeten keuzes worden gemaakt, maar wat zijn de juiste? Het is gewoon niet makkelijk en ik denk dat niemand van ons graag in de schoenen zou staan van de huidige bestuurders. 'Wat kunnen jij en ik wel doen?', is de vraag die dan bij mij boven komt drijven: 'We laten ons toch niet ontmoedigen?' Als bedrijven én als stichting kunnen wij initiatieven ontwikkelen die een bijdrage leveren gerelateerd aan het klimaatvraagstuk. Het project 'Samen Investeren in Biodiversiteit' (zie pag. 4) is daar een mooi voorbeeld van. Bedrijven, zoals de Nederlandse Gasunie (zie pag. 6), zetten gemotiveerd samen met de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel mooie en tastbare stappen om in een stukje Nederland de biodiversiteit weer te herstellen en te verbeteren. Belangrijk voor de directe leefomgeving van de bedrijven, voor de werknemers en omwonenden en tegelijk een voorbeeld voor veel andere bedrijven en industrieterreinen in Fryslân en daarbuiten.

En jijzelf?

Zie jij door de bomen het bos nog om te bepalen wat jij kan doen?

Een vraag die niet in een Teams- of Zoomoverleg past maar heel goed beschouwd kan worden tijdens een gezonde wandeling in bijvoorbeeld de Makkumersúdwaard (zie pag. 3). Deze periode van het jaar typeert zich door najaarsstormen en het vallen van de bladeren. Een geschikte tijd voor opruimen, maar ook van goed focus houden op je werk en de vele activiteiten die jij belangrijk vindt. Gewoon doen! De natuur bereidt zich momenteel voor op volgend jaar. Daar kunnen we als mens ook van leren. We lossen dit jaar niet alles meer op, maar kunnen wel al stappen zetten. En dan is elke stap weer een stap. Soms zien we de juiste richting niet meer omdat we te gefragmenteerd naar de wereld om ons heen kijken. Doe daarom af en toe een stapje achteruit. Overzie het geheel en realiseer je dat je genieten mag van het 'bos' om ons heen en welke bijdrage jij kan leveren.

Een goede tijd toegewenst en graag tot in 2022.
Kor Bolhuis, voorzitter

"JILD TE WINNEN IS IN GEUNST, T GOED TE BRÛKEN IS IN KEUNST"

Wij geloven dat het Friese bedrijfsleven een cruciale rol kan spelen in de ontwikkeling van het Friese landschap. Wij willen dat dit landschap, deze natuur, onze leefomgeving, hét voorbeeld voor de rest van Nederland wordt en daarom mobiliseert en inspireert Ynnatura het Friese bedrijfsleven en zijn medewerkers om hier actief aan bij te dragen.

Deze bijdrage is in 1995 in de basis gestart met de oprichting van de stichting "Ynnatura, bedrijven voor It Fryske Gea". Door als ondernemer Ynnatura te ondersteunen, adopteer je als het ware het Friese landschap. Tientallen bedrijven nemen deel aan dit sterke netwerk. Spreekt dit aan? Dan is Ynnatura zonder twijfel ook een passend "bedrijfsterrein" voor jouw organisatie!

Voor meer informatie www.ynnatura.nl

fotograaf F. de Vlas

STEUN VOOR LOOPBRUG MAKKUMERSÚDWAARD

Ynnatura biedt bedrijven en organisaties de mogelijkheid zich te verbinden met het werk van de natuurbescherming in Fryslân door concrete en herkenbare projecten van It Fryske Gea te ondersteunen. Zoals bijvoorbeeld de vernieuwde wandelbrug aan de westzijde van natuurgebied de Makkumersúdwaard die mede dankzij een financiële bijdrage van de stichting kon worden gerenoveerd.

De oorspronkelijke brug was door verval niet meer te gebruiken, waardoor het bestaande 'hele' wandelrondje van ruim drie kilometer niet meer mogelijk was. Voor omwonenden van het natuurgebied en de vele recreanten die hier jaarlijks komen, een groot gemis. In de afgelopen maanden is de 80 meter lange brug volledig gerenoveerd.

Er zijn nieuwe betonnen funderingspalen geplaatst en de restanten van het oude brugdek zijn vervangen door houten vlonderplanken. Een nieuw toegangshek maakt de brug compleet. De unieke route langs rietlanden met uitzicht over het IJsselmeer kan nu weer gemaakt worden! De wandelroute gaat langs het zuidelijke deel van de Súdwaard en is alleen buiten het broedseizoen (vanaf 15 juli tot 15 maart) toegankelijk. Hier hoor en zie je verschillende vogels als rietzanger, karekiet, snor, waterral en roerdomp, maar ook andere dieren zoals hazen en reeën.

Het ommetje langs de Súdwaard ook een keer maken?
Kijk voor de route en meer informatie op
www.itfryskegea.nl/makkumerwaarden

NIEUWE, PASSENDE HUISSTIJL

In de afgelopen periode is door het bestuur gebrainstormd over het Why, How, What en de bijhorende doelen van Ynnatura. Gaandeweg werden de puntjes scherper gesteld wat aanleiding was ook de huisstijl te laten aanpassen. Bij Okkinga Communicatie uit Bolsward staat de Friese natuur hoog in het vaandel. Gerben Okkinga heeft met zijn bureau dan ook graag een steentje bijgedragen aan de ontwikkeling van een nieuwe, passende stijl voor o.a. de website en deze nieuwsbrief: 'Mijn bureau is al jaren betrokken bij Ynnatura. Ik vond het dan ook hartstikke leuk om actief met het denkproces voor een nieuwe huisstijl bezig te mogen zijn.' Volgens hem is de nieuwe stijl passend bij de nieuw gekozen missie van Ynnatura: 'Het is een mooie, frisse en moderne uitstraling die naar ik verwacht meer bedrijven zal aanspreken om zich aan te sluiten bij de stichting en daarmee ook helpen het netwerk versterken.' Kenmerkend vindt hij de vriendelijke, half gebogen lijnen. 'Daarmee heeft het een open stijl gekregen, zoals de stichting in de kern ook is: Professioneel, eerlijk en transparant. Dat past bij hoe we vinden dat bedrijven nu en in de toekomst met elkaar dienen om te gaan'.

Peter de Boer van Bureau Faunax geeft uitleg.

PROJECT: SAMEN INVESTEREN IN BIODIVERSITEIT

Tegenwoordig is het bij bijna elk dorp of elke grote plaats wel te vinden: een bedrijven- of industrieterrein. Over het algemeen bestaat zo'n terrein uit bedrijfsgebouwen, productiehallen, opslagruimtes, parkeerruimtes en verbindende wegen. Overwegend veel bestrating en beton dus, wat helaas een negatief effect heeft op de biodiversiteit. Ynnatura wil daar samen met bedrijven verandering in brengen. Daarom is de stichting dit jaar, in samenwerking met verschillende (lokale) partijen, een project gestart om de biodiversiteit op bedrijventerreinen te verbeteren.

Sinds 1900 is de biodiversiteit in Friesland al met twee derde afgenomen. Bijna alle inwoners vinden dit zorgwekkend en willen hier graag verandering in aanbrengen. Het Friese bedrijfsleven draagt, veelal onbewust, mede bij aan de achteruitgang van biodiversiteit door bouw en uitbreiding van bedrijven, bedrijfsterreinen en kantoorpanden. In zijn algemeenheid is er geen onwil bij het bedrijfsleven om daar iets aan te doen en geld voor vrij te maken, maar er blijken twee problemen te zijn waar bedrijven tegenaan lopen:

- Het ontbreekt aan voldoende kennis en kunde om de juiste maatregelen te treffen.
- De benodigde investering in tijd zorgt ervoor dat projecten niet van de grond komen, laat staan in stand gehouden worden.

Groen op bedrijventerreinen

Daarom heeft de stichting door ecologisch Bureau Faunax een algemeen format/blauwdruk laten ontwikkelen voor een schets ter verbetering van de biodiversiteit en aanleg van groen op bedrijventerreinen, dat in de toekomst gebruikt kan worden voor elk willekeurig - ongeacht de grootte - bedrijfsterrein. Het format stelt bedrijven(verenigingen) in staat om onder begeleiding van een projectmanager van Ynnatura een bijdrage te leveren aan een blijvende vergroting van de biodiversiteit op bedrijventerreinen. Met dit format wil Ynnatura de laagdrempeligheid voor bedrijven vergroten om hierin te investeren. In het format is uitgegaan van een ontwerp voor maximaal haalbare biodiversiteit. Als uitgangspunt is daartoe een denkbeeldig bedrijfsterrein genomen. In het format zijn alle mogelijke faunavoorzieningen, zoals nestkasten voor holenbroeders, vleermuiskasten, speciale kasten voor slechtvalk en torenvalk, amfibieënpoelen, nectarkroegen, bloemrijke perken, bloemrijke zadenmengsels en uitgekiende beplanting voor insecten etc. voor het verbeteren van de biodiversiteit op een bedrijfsterrein meegenomen en afhankelijk van de wensen en (on)mogelijkheden van het betreffende bedrijf inpasbaar.

Ook beheermaatregelen zoals een aangepast maaibeleid, een beplantingsplan voor struiken en bomen maken deel uit van dit natuurinclusieve ontwerp. Zo kan voor elk bedrijf een eigen gedegen biodiversiteitschets worden gemaakt, met als doel het zo optimaal mogelijk benaderen van een biodiversum (een locatie waar alle ecologische vereisten aanwezig zijn voor een zo hoog mogelijke biodiversiteit.)

Voorbeeldproject

Met het format als basis is inmiddels een pilotproject gestart op het industrieterrein Skülenboarch/Westkern bij Kootstertille. Daar werken negen bedrijven* en de gemeentes Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel onder begeleiding van een projectmanager van Ynnatura samen om de biodiversiteit op het eigen bedrijfsterrein en het totale industrieterrein te verbeteren. Aan de hand van de resultaten en de ervaringen voortkomend uit dit project zal het format in de toekomst waar nodig worden geoptimaliseerd. In juli kon een conceptformat worden gepresenteerd, waarna o.a. overleg met betrokken partijen volgde om te komen tot definitieve schetsen. Momenteel worden de faunavoorzieningen op de bedrijfsterreinen aangebracht en de gewenste groen- en beheerwerkzaamheden in kaart gebracht zodat die begin volgend jaar, zodra het weer het toelaat, kunnen worden uitgevoerd. Omdat monitoring en kennisdelen ook een belangrijke rol speelt in dit project worden ten behoeve van het doen van nachtelijke waarnemingen op de bedrijfsterreinen en de openbare ruimtes in totaal twaalf wildcamera's geplaatst. Om ook anderen te stimuleren tot deze aanpak zal door publicaties en bijeenkomsten bekendheid worden gegeven aan het ontwikkelde format en het pilotproject. Inmiddels is er interesse voor deze aanpak bij bedrijven/bedrijvenverenigingen in o.a. Wolvega en Sneek en bij een organisatie met bedrijfsterreinen verspreid over de hele provincie Fryslân.

Baten/(terug)verdienmodel

Aan de voorkant van een biodiversiteitsproject staat een investering, maar de uitvoering van een biodiversiteitsplan kan op den duur kostenbesparend zijn of zichzelf zelfs terugverdienen. Door een ander en/of minder (groen)beheer, verbetering van de gezondheid van werknemers, versterking van het imago, lagere onderhoudskosten, lagere CO₂- en stikstofuitstoot (waardoor er groeimogelijkheden ontstaan) en meer acceptatie door de directe omgeving. Een rekenvoorbeeld is in het ontwikkelde format opgenomen.

* DEELNEMENDE BEDRIJVEN:

Stertil, Asfalt Productie Kootstertille, Nederlandse Gasunie, Van Assen Sloopwerken & Recycling, Combex, Vermilion Energy, Koninklijke Oosterhof Holman, VBI Schuilenburg, Brouwer & Brouwer

Zie ook www.ynnatura.nl of vraag naar de projectfolder via: t.wiersma@ynnatura.nl

MOOI OM IETS VOOR **DE NATUUR** TERUG TE KUNNEN DOEN

Johan Kok

Na een opleiding werktuigbouw kwam Kok (39 jaar) als onderhoudsmonteur bij de Koninklijke Marine terecht. Van hieruit maakte hij na tien jaar de overstap naar de Gasunie. 'Ik ben gehuwd, heb twee kinderen en wilde zo langzamerhand thuis wel wat opbouwen.' 'Ik hoorde positieve geluiden over de Gasunie en kon er terecht als gebiedstechnicus en na dat tien jaar te hebben gedaan, ben ik coördinator geworden met als werkgebied Fryslân, de Noordoostpolder en een deel van de Flevopolder. Een mooie functie met veel afwisseling aan werkzaamheden.'

Eén van de locaties van de Gasunie bevindt zich op industrieterrein Westkern bij Kootstertille. Het betreft een mengstation voor aardgas dat dit jaar is gesloten omdat het niet meer benodigd was. Alleen de afsluiters- en afblaasinstallatie zijn nog actief. Het project 'Samen investeren in biodiversiteit' dat als pilot is gestart op industrieterrein Skûlenboarch/Westkern past volgens Kok heel goed bij de Gasunie. 'We willen ook verduurzamen. Zo gebruiken we sinds vorig jaar bij het groenonderhoud geen onkruidbestrijdingsmiddelen meer en waar we vroeger regelmatig maaiden, doen we dat nu nog maar twee keer per jaar. Uiteraard moeten de vluchtwegen op het terrein wel vrij blijven. De inrichting van het terrein is momenteel goed. Met de uitvoering van de aanbevelingen binnen dit project hebben we er straks meer controle over terwijl we de biodiversiteit helpen verbeteren. Zo gaan we straks gefaseerd maaien en laten we bepaalde bloemrijke delen in de winter staan. En in de hoeken van ons terrein worden van het maaisel composthopen gemaakt. Vroeger lieten we het maaisel gewoon liggen, echter werkt dat zo heb ik begrepen verstikkend voor planten met als gevolg een eentonig beeld.'

Naast beheermatige maatregelen worden ook faunavoorzieningen zoals nestkastjes en een bijenhotel geplaatst. En voor op het hoofdgebouw wordt gedacht aan het creëren van een broedmogelijkheid voor scholeksters door het aanbrengen van wat schelpengruis. 'Ik verwacht in de toekomst een heel ander en mooier beeld van ons terrein. Naast een grotere verscheidenheid aan planten ook een grotere diversiteit in bijvoorbeeld soorten vlinders en vogels. Als liefhebber van het buiten zijn spreekt mij dat wel aan. Wellicht kunnen we in de toekomst op onze andere locaties ook zoiets doen. Want het is dankbaar werk om zo voor de omgeving iets terug te kunnen doen.'

Hij houdt van het buiten zijn. 'De ruimte, het gevoel van vrijheid. Ik woon met mijn gezin ook buiten Rottum. Daar leeft het, je ziet om je heen sloten, planten en dieren. Wat dat betreft vind ik het biodiversiteitsproject van Ynnatura een mooi initiatief.' Aan het woord is een enthousiaste Johan Kok, coördinator operationeel en projecten bij de Nederlandse Gasunie.

BEZOEK AAN DE RYPTSJERKSTERPOLDER

De Ryptsjerksterpolder maakt deel uit van natuurgebied de Grutte Wielen ten noordoosten van Leeuwarden, dat een prominente plaats inneemt in het Friese landschap. Het vormt de natte verbindingzone tussen de Alde Feanen en het Lauwersmeergebied en laat zien dat verantwoord natuurbeheer en recreatie goed samen kunnen gaan. 'Voor de mens is het een veelzijdig wandelgebied' vertelde Jan Jelle Jongsma, districtshoofd van It Fryske Gea. Op vrijdag 10 september namen leden van Ynnatura de proef op de som.

De verkenning begon met een bezoek aan de vernieuwde uitkijkuvel, nabij de parkeerplaats aan de Westerdyk tussen Tytsjerk en Gytsjerk, die met steun van o.a. onze stichting kon worden gerealiseerd. Er was voor deze speciale gelegenheid dan ook gezorgd voor een ontvangst met koffie en gebak. Iedereen was vol lof over het resultaat: de zuidwester dakconstructie gedragen door een stalen kolom, waarbij stenen muurtjes

van zwerfkeien de relatie van het gebied met de vroegere ijstijd aangeven. Er werd volop genoten van het weidse uitzicht (met Leeuwarden in de verte) en het interessante verhaal over de geschiedenis en het beheer van het gebied.

Aansluitend volgde een verkenning van de Ryptsjerksterpolder in de vorm van een wandelexcursie in twee groepen. Diverse vogelnamen passeerden de revue en uiteraard was er een ontmoeting met de aanwezige grazers.

Omdat de activiteit ook mede bedoeld was om de onderlinge band te versterken, verplaatsten we ons na afloop naar café Moarkswâl te Aldtsjerk voor een drankje en een warm buffet. Iedereen bleek overtuigd: een geslaagde ontmoeting en een natuurgebied dat de moeite waard is om nog eens te bezoeken.

Voor meer informatie over het gebied:
www.itfryskegea.nl/natuurgebied/grutte-wielen

BESTUURSWISSELING

Het bestuur van Ynnatura bestaat statutair uit tenminste vijf leden. In verband met het bereiken van het einde van zijn eerste zittingsperiode en zijn drukke werkzaamheden, heeft Jelle Coen Bijlsma besloten "zijn" stokje door te geven aan een ander. Het bestuur wil hem bedanken voor zijn gewaardeerde inzet voor de stichting. Jan Postma, projectmanager bij Jelle Bijlsma BV, is bereid gevonden hem als bestuurslid van Ynnatura op te volgen.

Jan Postma

DEELNEMENDE BEDRIJVEN:

Antea Group – Heerenveen
APK BV – Kootstertille
ARCADIS Nederland BV – Assen
Assurantiekantoor Siebe de Vries – Heerenveen
BASF Nederland BV – Heerenveen
Brouwer & Brouwer BV – Eastermar
Camping It Wiid – Earnewâld
Carrosseriefabriek Heiwo BV – Wolvega
Combex BV – Kootstertille
Cruydt-Hoeck – Nijeberkoop
De Friesland Zorgverzekeraar – Leeuwarden
De Waard Grondverzet BV – Zeewolde
De Wit en Dijkstra Netwerk Notarissen – Sneek
Eelerwoude Adviesbureau – Diever
Energie VanOns – Groningen
Frisia Zout BV – Harlingen
GroenLeven BV – Leeuwarden
Haaima Groep – Leeuwarden
Home Center – Wolvega
Jelle Bijlsma BV – Gytsjerk
Koninklijke Oosterhof Holman – Grijpskerk

Koninklijke Smilde BV – Heerenveen
Liander NV – Duiven
Makelaardij Terpstra BV – Heerenveen
Matser Beheer BV – Spier
MUG Ingenieursbureau BV – Leek
NAM BV – Assen
Nederlandse Gasunie NV – Groningen
Noorderlinge Verzekeraars – Leeuwarden
Okkinga Communicatie – Bolsward
Raadsma IJzerhandel BV – Dokkum
Rabobank Drachten Noordoost Friesland – Drachten
Rotshuizen Geense Advocaten – Leeuwarden
SMG Groep – Hasselt
Steril BV – Kootstertille
Stichting FB Oranjewoud – Oranjewoud
Van Assen BV – Kootstertille
Van der Veen & Kromhout – Gorredijk
VBI Schuilenburg BV – Eastermar
Vermilion Energy – Harlingen
Wind Groep – Drachten
Wurkz TS – Burgum

BESTUUR:

- Kor Bolhuis (voorzitter)
- Annemarijke Haaima (secretaris)
- Annelie Bleckman (penningmeester)
- Jan Postma
- Arend Kolhoff
- Henk de Vries (adviseur)

SECRETARIAAT

Marjan Backx
Klomp 17, 8502 BK Joure
secretariaat@yynnatura.nl

PROJECTLEIDER

Theun Wiersma
Lisdodde 28, 9207 AS Drachten
t.wiersma@yynnatura.nl

**“JE BEDRIJF VERBINDEN
MET DE NATUUR,
DAT DOE JE DOOR DEEL
TE NEMEN AAN YNNATURA”**

Ynnatura
BEDRIJVEN VOOR DE FRIESE NATUUR

www.yynnatura.nl